

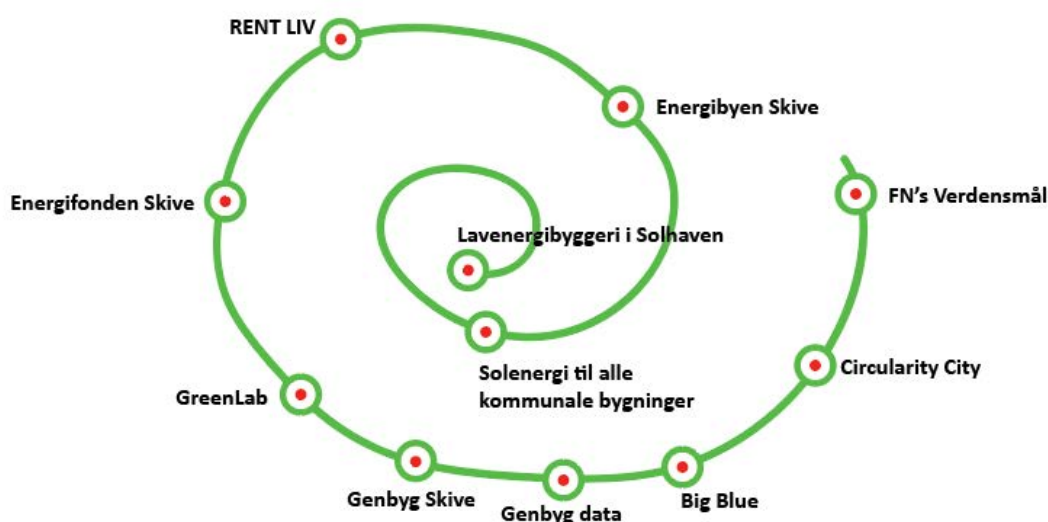
3.

AKTIVITETER I FRASCATIPROJEKTET OG HVAD DER KOM UD AF DET?

AKTIVITETER I FRASCATIPROJEKTET OG HVAD DER KOM UD AF DET?

I løbet af forskningsprojektet har vi skabt, afholdt og deltaget i events, arrangementer og oplæg om FN's verdensmål på tværs eller målrettet erhverv, uddannelse, kommune og borgere i 2018 og 2019. Herunder er en kort gennemgang af aktiviteterne samt, hvad der kom ud af det. Aktiviteterne er afprøvede eksempler på indhold til et lokalt fælles innovationsmiljø.

Modellen herunder viser den røde tråd - eller rettere grønne tråd i Skiveegnens grønne udvikling, der starter i midten af modellen i 70'erne og kører frem til i dag med FN's verdensmål. Modellen, der blev designet til det første arrangement i projektet, er efterfølgende blevet inkluderet som en del af Energibyens og Borgmesterens præsentationer, for at illustrere egnens styrkeposition inden for grøn omstilling de sidste 50 år. (Se figur 1)

Figur 1, Skiveegnens grønne udvikling

I det følgende er aktiviteterne beskrevet med en efterfølgende opsummering af, hvad der kom ud af det. Herunder er der både fremhævet refleksioner, lokale potentialer og anbefalinger, der baserer sig på de globale/nationale tendenser og hvad der allerede findes i andre eksisterende miljøer.

Se vidensprodukt ("1 Fælles innovationsmiljø baseret på FN's Verdensmål") og ("2 Læring fra besøgte cowork spaces og innovationsmiljøer")

FÆLLES PLATFORM FOR BÆREDYGTIG UDVIKLING PÅ SKIVEEGNEN

Det første arrangement, "Fælles platform for bæredygtig udvikling på Skiveegnen" afholdt d. 6.6.18, blev skabt i et samarbejde mellem Erhvervsakademi Dania og Region Midtjylland for at give en fælles forståelse af hvem, der arbejdede med hvad inden for cirkulær økonomi og FN's verdensmål på tværs af kommune, erhverv og uddannelse. Deltagerne var Borgmesteren, byrådspolitikere, kommunen herunder Energibyen Skive, Skive Bibliotek, Nomi4s, Skole- og Dagtilbud, Kultur og Familieforvaltningen, Læringsambassaden, Ungdomsskolen Skive, Erhvervsakademi Dania, studerende, iværksættere, virksomheder, GreenLab og Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter (SET).

Der blev præsenteret 17 peptalks af deltagernes igangværende projekter inden for cirkulær økonomi (under FN's Verdensmål nr. 12: Ansvarligt forbrug og produktion). Derudover var der oplæg om FN's verdensmål, oplæg om cowork spaces som en del af Frascatiprojektet ved Erhvervsakademi Dania og cocreation workshop på tværs af deltagergrupperne for at skabe eksempler på, hvordan Skives fælles platform for bæredygtig udvikling kunne se ud, samt hvem der ville byde ind med hvad – enten med kompetencer, udstyr, netværk eller ønskede at have medarbejdere i et fælles miljø. Arrangementet var planlagt som det første af flere involverende arrangementer, der skulle styrke den fælles udvikling.

Se præsentation ("3_1 CoworkingSpacesHvorforPasserDetTilDeNæsteGenerationerPåArbejdsmarkedet")

HVAD KOM DER UD AF DET?

Arrangementet gav deltagerne indblik i, hvad der sker inden for FN's verdensmål og cirkulær økonomi i andre organisationer, søjler og fagligheder end deres egne. De 17 peptalks om cirkulær økonomi gav indsigt i, at der på egnen allerede er meget viden og erfaring på området på tværs af kommune, erhverv og uddannelse samt oplevelsen af, at der ligger et stort potentiale i at skabe synergier herimellem. Som arrangementet lagde op til, skulle der ikke kun tales om mulighederne, men gives rum til handling og samarbejde på tværs.

Helt konkret blev virksomheder matchet, studerende fik tilbuddet om at videreudvikle koncept til kommunen, uddannelser kom i dialog om samarbejde med FN's verdensmål,

studerende på videregående uddannelse inspirerede unge på Ungdomsskolen, tilkendegivelser af ildsjæle, der gerne ville være med til at videreudvikle, hvem der kunne byde ind med udstyr, kompetencer, netværk og kunne se synergier for medarbejdere i et fælles innovationsmiljø samt bud på indhold, aktiviteter, værdier og visioner. Arrangementet har derudover været inspirationskilde til de efterfølgende arrangementer.

Se opsamling for arrangementet ("3_2 FællesPlatformForBæredygtigUdvikling Skive")

FN'S VERDENSMÅL SOM LØFTTESTANG FOR STRATEGISK FORRETNINGSUDVIKLING OG INNOVATION

Det næste arrangement, arrangeret af Erhvervsakademi Dania i samarbejde med det lokale erhvervsråd SET, lå ca. tre måneder efter det første d. 29.8.18. Arrangementet skulle klæde det lokale erhvervsliv på i forhold til FN's verdensmål ved, at deltagerne kunne høre om, hvordan andre virksomheder har gjort.

Der var oplæg fra virksomheder, der allerede har skabt en solid virksomhed på FN's verdensmål og cirkulær økonomi, oplæg om "fra filantropi til forretning" af DI, FN's verdensmål på Skiveegnen af Borgmester i Skive Peder Chr. Kirkegaard og om, at det kræver samarbejde fra Energibyen og som en del af forskningsprojektet fra Erhvervsakademi Dania, der præsenterede et fremtidsscenarie baseret på en fiktiv bruger af et innovationsmiljø baseret på FN's verdensmål i Skive – deltagerne blev herefter spurgt, om de kunne se sig selv i det miljø. Den indsamlede data viste, at størstedelen af deltagerne var interesserede i selv at være en del af dette miljø.

Derudover var der oplæg om globale udfordringer og behov for handling fra Region Midtjylland, Iværksættervirksomhed som innovationsdriver for stor virksomhed, Industri 4.0 samt digitalisering og disruption ved oplæg af medlem af regeringens Disruptionråd samt en præsentation af en analyse, som SET havde fået lavet omkring erhvervets holdning til et innovationsmiljø i Skive.

Se præsentation, der bygger på opsamlet viden fra sidste arrangement: Fælles platform for bæredygtig udvikling på Skiveegnen ("3_3 VisionFortaltUdFraPersonaCocreation")

HVAD KOM DER UD AF DET?

Selvom arrangementet var henvendt til erhvervet, var der flere deltagere fra forskellige kommunale afdelinger, kulturaktører, uddannelser, studerende mv. Det viser at FN's verdensmål henvender sig bredt, og at der var behov for viden på tværs. Efter arrangementet var der stor momentum og positiv fælles udvikling. Der var virksomheder, der gik i gang med at arbejde med FN's verdensmål, uddannelser, der skrev FN's verdensmål ind i deres strategi og fik det ind i undervisningen, kommunens arbejde med FN's verdensmål blev forstærket og er i dag en del af alle kommunens strategier. Ovenstående er ikke arrangementets fortjeneste alene, da der samtidigt var en stigende synliggørelse af FN's verdensmål i medierne, men arrangementet bidrog til, at de lokale oplevede, at FN's verdensmål ikke kun henvender sig til udviklingslandene, det overordnede politiske lag, men også til dem og deres forretning/organisation, og at det hastede med at komme i gang.

Se artikler ("[3_4 InspirationsdagOmFN's17Verdensmål_SallingAvis22august2018](#)") og ("[3_5 FN's8VerdensmålErCentrumForLokalVirksomhed_SallingAvis28Nov2018](#)")

GRØNOMSTILLING '18

Arrangementet Grøn omstilling '18 er kulminationen på kommunens arbejde med den nye energi- og bæredygtighedsstrategi, som blev vedtaget af Skive Byråd. Samtidig er det 10-års jubilæum for Skives status som Energiby. Arrangementet var en fejring af den udvikling, som Skive Kommune har været igennem de sidste 10 år som Energiby.

Arrangementet satte fokus på klima, energi, bæredygtighed og lokal udvikling, oplægs- holdere var tidligere klima- og energiminister Connie Hedegaard, filmmand Anders Morgenthaller, Peter Tanev fra TV2 Vejret og de to lokale ildsjæle, designer Søren Vester og Mogens Poulsen fra Thise Mejeri, GreenLab fortalte om grøn omstilling i praksis. Miljø og Fødevareministeriet præsenterer forslag fra regeringens strategi for cirkulær økonomi. Den nye nationale strategi spiller sammen med Skive Kommunes nye "Energi Bæredygtighed Strategi 2029" i det videre arbejde med den grønne omstilling og de klimaudfordringer, som vi står overfor på lokalt, nationalt og internationalt plan.

Som beskrevet på [Skive Kommunes hjemmeside](#):

"De udfordringer, som knytter sig til klima, energi og bæredygtighed, gør det nødvendigt, at hele samfundet tager del i opgaven. Derfor er in- volvering og aktivering af borgere, foreninger, virksomheder og uddan- nelsesinstitutioner altafgørende for at nå i mål med visionerne i "Energi Bæredygtighed Strategi 2029". På den måde er strategien ambitiøs på hele kommunens vegne og en invitation til, at lokalbefolkningen kan tage del i udviklingen de næste 10 år".

Forskningsprojektet fra Erhvervsakademi Dania havde en stand, hvorfra der blev foretaget interviews med elever, lærere, studerende, undervisere, virksomheder og borgere om deres holdning til et fælles innovationsmiljø i Skive.

Se interviews ("[3_6 BrugerinddragelseGrønOmstilling18Skive](#)")

HVAD KOM DER UD AF DET?

Som [Skive Kommune](#) kommunikerer: "...Derfor er involvering og aktivering af borgere, foreninger, virksomheder og uddannelsesinstitutioner altafgørende for at nå i mål med visionerne i "Energi Bæredygtighed Strategi 2029". "...en invitation til, at lokalbefolkningen kan tage del i udviklingen de næste 10 år".

Paneldebattørerne Hanne Juel, Region Midtjylland, Erik Jørgensen, CEO Upcycling Scandinavia og Søren Vester, designer, der alle er borgere i Skive Kommune omtalte potentialerne i at lade et fælles innovationsmiljø i Skive være et sted, hvor kommunens visioner kan blive til handlinger. De forskellige interview synliggjorde at der blandt de interviewede, kunne skabes synergier og match på tværs af kommune, erhverv, uddannelse og borgere. Bl.a. ud fra viden, erfaringer inden for grøn omstilling og FN's verdensmål samt konkret inden for bl.a. teknologi i et fælles innovationsmiljø, hvor de interviewede udtrykker behov for at deles om teknologisk udstyr og udveksle erfaringer.

Se vidensprodukt ("4 Synergier og potentialer i et fælles innovationsmiljø baseret på FN's Verdensmål")

NETWORKING OM FN'S VERDENSMÅL I ET LOKALT PERSPEKTIV

Netværksarrangementet finder sted i januar 2019 og er planlagt af kommunens Skole- og Dagtilbud, hvorfra deres udviklingskonsulent, der tidligere havde etableret en netværksgruppe på tværs af uddannelse, erhverv og kommune udvider gruppen med henblik på at etablere et tværgående netværk med FN's verdensmål som fokus. Forfatter Lone Belling var inviteret til at holde oplæg om globale udfordringer - lokale løsninger og en tværgående workshop om, hvordan Skiveegnen kan omsætte intentionerne til handling. Erhvervsakademi Danias forskningsprojekt var inviteret til at holde oplæg om samskabelse inden for FN's verdensmål.

Deltagerne er igen uddannelser (ungdomsuddannelser og videregående uddannelser) i Skive, kommunens forskellige afdelinger og erhvervet.

HVAD KOM DER UD AF DET?

Generelt meget stor begejstring for et tværgående netværk i forhold til FN's verdensmål. Følgende blev sagt af de fleste i runden om behovet for at udvikle netværk baseret på FN's verdensmål:

- *Det er ændring af mindset og adfærdsendringer, der skal til*
- *Forskellighed er central*
- *Der er behov for at få inspiration, hvad er udfordringerne, hvad er mulighederne, hvad har andre gjort, cases*
- *Der er behov for at mødes*
- *Der er brug for at være risikovillige og lave test og forsøg*
- *Behov for uddannelse/kompetenceudvikling*

VERDENSMÅLSKIVES ARRANGEMENT PÅ SKIVEMØDET

VerdensmålSkive netværket blev etableret i foråret 2019 med en tilhørende Facebookside og Facebookgruppe med medlemmer fra skoler, ungdomsuddannelser, videregående uddannelser, kommune, erhverv og borgere med i alt 433 følgere. Verdensmål Skive er "født" i Kultur- og Familieforvaltningen, Skive Kommune, men er tænkt som et fællesskab med ejerskab fra kommune, uddannelse, erhverv og borgere.

Kortere sagt er Verdensmål Skive hele Skiveegnens mulighed for at stå sammen om arbejdet for og interessen i FN's 17 verdensmål. Sidens administratorer er repræsentanter fra alle ovennævnte interessegrupper, (hvor forskningsprojektet er repræsentant fra uddannelse), deler aktuel information, gøre opmærksom på begivenheder og deler relevante artikler. VerdensmålSkive fællesskabet er et forsøg på at skabe aktiviteter på tværs af faggrupper og organisationer såsom Skivemødet mf.

På Skivemødet, der fandt sted i maj 2019, havde VerdensmålSkive netværket skabt en mini-udgave af et innovationsmiljø baseret på FN's verdensmål.

Der var udstillere omkring de 17 verdensmålskuber, der viste deres arbejde med FN's verdensmål både fra kommunen, Biblioteket, Læringsambassaden, Nomi4s, Museum Salling, Energibyen Skive.

Fra erhverv: forskellige virksomheder og SET, uddannelser: Skoler/ungdomsuddannelser/videregående uddannelser samt borgerforeninger og kulturprojekter. Hele setuppet blev til i et samarbejde, hvor Ungdomsskolen producerede Verdensmålskuberne og stillede deres eventvogn til rådighed for Læringsambassadens FabLab, hvor erhverv, studerende og elever afprøvede udstyret, Erhvervsakademi Danias studerende viste de cirkulære økonomiske anlæg, de har bygget samt projekter for, hvordan Kulturcenter Limfjord kunne integrere FN's Verdensmål, for at komme med få eksempler ud af mange.

Tre repræsentanter fra netværket fra Energiby i kommunen, fra erhvervet, Deif A/S og uddannelse repræsenteret af forskningsprojektet, var i den lyserøde sofa i dialog om erfaringer og fordele i tværgående samarbejde samt opfordringer til at række ud over egen organisation, søjle eller branche, når man skulle i gang med at arbejde med FN's Verdensmål.

HVAD KOM DER UD AF DET?

Det blev synligt, hvad der allerede var i gang omkring FN's verdensmål lokalt på Skiveegnen. Synliggørelsen af "VerdensmålSkive netværket" og inspiration til borgere, uddannelser, erhverv og kommunale afdelinger, der har vist sig at trække tråde til de kommende arrangementer, der nævnes herunder. Ikke mindst skal nævnes, at hensigten med VerdensmålSkive netværket, var at skabe potentielle synergier, og det blev synligt bekræftet under Skive-mødet.

F.eks. blev det testet/bekræftet, at studerende, iværksættere, erhvervet og borgerne havde behov for Læringsambassadens udstyr (FabLab) og de tilknyttede kompetencer, og at Læringsambassadens koncept med fordel kunne åbnes og henvende sig til tværgående brugere og ikke som i dag, kun henvendt til skolebørn. På den måde behøver hver organisation ikke selv at oprette eget FabLab og lukke sig om sig selv, men ved at gå sammen om det eksisterende velfungerende koncept, vil alle kunne opnå mere - samt ikke mindst de fordele, der vil opstå i den naturlige brobygning fra skole til uddannelse til iværksætter/erhverv ved at mødes om det samme behov for udstyr.

Derudover kan nævnes, at der på dagen blev fotograferet børn til en lokal Verdensmålsplakat

og flere borgerforslag til hverdagsudfordringer inden for verdensmålene – der evt. kunne arbejdes videre med på skoler og uddannelser.

Se artikel ("[3_7 LokaltNetværkSatteFokusPåFN'sVerdensmål_SkiveFolkeblad4Maj2019](#)")

FN'S VERDENSMÅL MASTER CLASS I SAMARBEJDE MED VIRKSOMHEDEN DEIF A/S

For at undersøge hvordan uddannelsesinstitutioner og erhverv kan samarbejde om udvikling af FN's Verdensmål, tog forskningsprojektets repræsentant fra Ea Dania kontakt til CSR ansvarlig i Deif A/S. Deif A/S er en af egnens største virksomheder. CSR-styregruppen i DEIF skulle i gang med at arbejde med FN's Verdensmål i sommeren 2019 og havde brug for sparring og inspiration. Da Erhvervsakademi Dania's undervisere og studerende inspirerer og udvikler konkrete løsninger til organisationer omkring cirkulær økonomi og FN's Verdensmål, blev ideen skabt om at udvikle et Master Class forløb inden for FN's verdensmål. Ikke at Erhvervsakademi Dania først skulle til at udvikle et fast program, men have alle metoder og værktøjer med i rygsækken og udvikle forløbet som et cocreation forløb i samarbejde med Deif A/S.

HVAD KOM DER UD AF DET?

CSR-styregruppen i DEIF udtaler:

"Samarbejdet med EA Dania har for alvor givet os viden om og indsigt i de 17 verdensmål. Udover ny indsigt, inspiration og forståelse for nye sammenhænge, så er vi af EA Dania teamet blevet udfordret på, men også anerkendt for vores beslutninger og refleksioner undervejs i processen. Sammen med EA Dania-teamet justerede vi løbende indholdet i programmet, så det matchede vores behov og udfordringer – og derfor levede forløbet også op til vores forventninger om at skabe noget nyt sammen og det har givet os et godt inspirations-boost til vores fremtidige CSR arbejde.

Det væsentligste "take away" fra forløbet: CSR-styregruppen har fået en fælles erkendelse af, at de 17 verdensmål er så vigtige, at de ikke bare kan udliciteres til en CSR-styregruppe - de skal ejes af direktionen og dermed tænkes ind i kerneforretningen, hvis vi for alvor skal gøre en forskel på et

eller flere af målene. Vi ønsker netop at gøre en forskel, derfor blev udbyttet af vores fælles forløb, at vi færdigudviklede en workshop med direktionen, så vi sammen kan få verdensmålene indarbejdet i den langsigtede forretningsstrategi for DEIF”.

Erhvervsakademi Danias erfaringer samt Frascatiprojektets undersøgelser viser, at der skal tages udgangspunkt i organisationernes ståsted - på alle niveauer, for at organisationerne og de enkelte medarbejdere kan tage ejerskab og bidrage til udviklingen, så det ikke kun bliver et kursus på vidensniveau, men faciliterede handlinger fra starten. Tilsvarende forløb kunne med fordel foregå i et fælles innovationsmiljø, hvor det også kan inspirere andre virksomheder og uddannelser.

FN'S VERDENSMÅL PÅ DE VIDEREgåENDE UDDANNELSER

På de videregående uddannelser i Skive bliver der arbejdet med FN's Verdensmål, både på VIA University College og Erhvervsakademi Dania. VIA University College og Erhvervsakademi Dania har skrevet FN's Verdensmål ind i deres strategier og har udviklet tværgående forløb og aktiviteter herudfra. Erhvervsakademi Dania har de sidste 10 år uddannet inden for cradle 2 cradle, cirkulær økonomi og de sidste år inden for FN's Verdensmål. Ved studiestart i efteråret 2019 var det tværgående tema FN's Verdensmål, der skulle sætte scenen for involvering af FN's Verdensmål på det fortsatte studie. Forskningsprojektets repræsentant holdt her oplæg forud for tværgående workshops. Derudover er der udviklet et koncept Åbent Akademi, netop for at åbne for at andre end egne studerende kan deltage i arrangementer på Erhvervsakademi Dania - ofte arrangeret i partnerskab med andre organisationer.

HVAD KOM DER UD AF DET?

Alle studerende ved Erhvervsakademi Dania i Skive har arbejdet med FN's Verdensmål under studiestart 2019 for at introducere et fælles sprog på tværs af de fire forskellige uddannelser. Der bliver efterfølgende installeret forskellige nudging-tiltag, f.eks. en væg, der fokuserer på FN's Verdensmål i fællesområdet, der samler op på viden, erfaring og handlinger til inspiration på tværs af uddannelserne, ud fra det modsatte princip om "ude af syne ude af sind". Ligeledes opsættes der faktaark på toiletterne, der skal inspirere til handling ift. FN's Verdensmål. Effekten af disse nudging-tiltag forventes at blive synlige i de studerendes projekter og handlinger som afsmittende effekter.

FN'S VERDENSMÅL I BØRNEHØJDE

For at undersøge hvordan de yngste i fødekæden leger med FN's Verdensmål observerede forskningsprojektets repræsentant understående arrangement.

Alle dagsinstitutioner i Skive Kommune var i sommeren 2019, inviteret til et arrangement, der samlede 1100 børn og voksne for at sætte fokus på Rent Liv og FN's Verdensmål. Der var udstillinger om, hvordan de forskellige institutioner arbejdede med FN's verdensmål, sange fra Musikskolen Skive om genbrug mm.

Verdensmålskuberne, der blev produceret til VerdensmålSkive netværket til Skivemødet blev her genbrugt og der blev udstillet omkring kuberne.

HVAD KOM DER UD AF DET?

Mange forældre fortæller, at deres børn samler affald på eget initiativ og giver deres forældre gode råd om bl.a. at spare på vandet, slukke lyset og mindske madspild. Første led i fødekæden er i den grad blevet klædt på og har forstået FN's Verdensmål i børnehøjde - det forpligter opad i fødekæden. Snart er de bevidste børn kommunens skoleelever og studerende.

Arrangementet trækker tråde fra Skivemødet ved at VerdensmålSkive netværket var så bredt repræsenteret med konkrete udstillinger, at alle i fødekæden efterfølgende kunne tage konceptet videre og udvikle det til at passe i eget regi. Arrangementet er et eksempel på hvordan inspiration, viden og erfaring kan strømme på tværs i et lokalt netværkssamfund og være relevant både for børn og voksne.

FN'S VERDENSMÅL FOR SKIVE KOMMUNES FÆLLESELEVRÅD

Repræsentanter fra VerdensmålSkive netværket var i efteråret 2019, inviteret til at holde oplæg om FN's Verdensmål og facilitere en udviklingsworkshop for fælleselevrådet, der består af elever på tværs af folkeskolerne i Skive Kommune. Temaet for årets internat besluttes af eleverne selv og var de sidste to år FN's Verdensmål. VerdensmålSkive var her repræsenteret ved Energibyen, Kultur og Familieforvaltningen og Erhvervsakademi Danias forskningsprojekt, der sammen havde designet forløbet baseret på de indsatser eleverne kunne se et behov for at udvikle.

Se præsentation (3_8 FN'sVerdensmålFælleselevråd)

HVAD KOM DER UD AF DET?

Eleverne udviklede koncepter og definerede konkrete handleplaner, de tog med videre til egen skole samt til det fortsatte arbejde i fælleselevrådet. I de tværgående grupper blev der bl.a. udviklet idéer inden for Verdensmål 3 – sundhed og trivsel, Verdensmål 17 – partnerskab for handling, Verdensmål 13 - Klimaindsats samt Verdensmål 11 - bæredygtige byer og lokalsamfund. Under verdensmål 11 udtrykte eleverne ønske om et fælles sted i Skive, hvor de sammen med andre kunne udvikle deres idéer så mødestedet ikke kun er McDonalds. Indholdet var blandt andet genbrugsbutik designet af og til de unge, reparationsværksted, samt café baseret på lokale fødevarer. Det viste sig, at de kompetencer, der skulle til for at starte de fleste af aktiviteterne op, eksisterede enten blandt eleverne selv eller i deres netværk. Eleverne var tændte af at arbejde som entreprenante teams og for at realisere idéerne.

Der er et kæmpe potentiale i at understøtte disse elever i at realisere deres idéer og det vil et fælles innovationsmiljø om FN's Verdensmål være en oplagt ramme for. Indtil videre planlægger eleverne at arrangere en genbrugsdag, hvilket vil synliggøre deres drive og handlinger inden for FN's Verdensmål.

FN'S VERDENSMÅL PÅ UNGDOMSUDDANNELSER

På ungdomsuddannelserne arbejdes der med FN's verdensmål og cirkulær økonomi og der bliver bl.a. udviklet nye uddannelser, der skal bidrage til den grønne omstilling f.eks. "Grønne tømrere" og "Grønne elektrikere", der kommer til at trække studerende til både nationalt og internationalt.

Det internationale fokus på grøn omstilling og cirkulær økonomi har fået kæmpe bevågenhed ved etableringen af symbioseparken GreenLab A/S, der skaber synergier og nye potentialer for de lokale uddannelser og fremtidens job. GreenLab A/S er en stærk international spydspids og et forbillede, der giver egnen en styrkeposition som en grøn egn. Frascati-projektet og Erhvervsakademi Dania's serviceøkonomstuderende har her bl.a. bidraget til Serviceplatformen, der på tværs af organisationer bidrager til udviklingen af servicedesign og "after hour" muligheder til bl.a. det kommende HV Centers kursister.

For Skive Gymnasium har Forskningsprojektet bidraget til deres årlige Vidensfestival i efteråret 2019, der i år omhandlede FN's Verdensmål på opfordring af eleverne selv under titlen "Fra Verdensmål til Hverdagsmål". Der var oplæg af Mogens Lykketoft, arrangeret og gennemført ved et samarbejde mellem forskellige aktører fra VerdensmålSkive netværket. Kultur og Familieforvaltningen og Skive Gymnasium bidrog med midler og Skive Bibliotek med booking system – det viser værdien af netværket, at forskellige aktører bidrager med det, de kan, for at opnå noget, man ikke ville kunne på egen hånd, for at skabe arrangementer, der er åbne for alle interesserede.

Energibyen Skive var inviteret til at holde et oplæg for eleverne om, hvordan kommunen arbejder med FN's Verdensmål. Teamlederen fra Energibyen Skive havde inviteret udviklingskonsulent fra Kultur og Familieforvaltningen og Frascatiprojekt fra Erhvervsakademi Dania med på scenen foran de 700 elever, for at give et bredere billede på arbejdet med FN's Verdensmål i kommunen, der også inkluderede fødekæden fra skole og videregående uddannelse.

Se præsentation (3_9 FN'sVerdensmålSkiveGymnasium)

Under elevernes selvstændige arbejde med FN's Verdensmål fungerede Frascatiprojektets repræsentant som innovationskonsulent sammen med iværksætter Nicklas Borgen, der selv blev student for ca. 1,5 år siden. Siden har Nicklas skabt flere startups, præsenteret koncepter i Silicon Valley, lært af serieiværksættere i London og innovationsmiljøerne i NY. Nicklas er et godt eksempel på generation Z, der rækker ud med sit netværksmindset og udfolder mulighederne i netværkssamfundet og derfor er til stor inspiration for eleverne.

HVAD KOM DER UD AF DET?

Vidensfestivalen er ikke arrangeret fordi Skive Gymnasium skal, men fordi de har lyst og var et virkeligt gennemført arrangement, der varede en uge. Vidensfestivalen mindede mere om entreprenørskab end almindelig klasseundervisning, og der blev ikke givet karakterer. Nogle af gymnasielærerne observerede, at alle generelt var meget engagerede, men at "12-tals eleverne" var mere udfordrede, da der ikke var et facit, og de blev usikre på, om de løste opgaverne korrekt, hvorimod dem, der ikke går efter karaktererne, var mere eksperimenterende.

På elevernes omkring 200 udstillingsstande præsenterede de resultaterne af deres arbejde med at skabe FN's Verdensmål til konkrete Hverdagsmål. Der var kvalificerede idéer og koncepter, der enten kunne realiseres direkte eller fortjente at blive yderligere udviklet og realiseret.

Da iværksætter Nicklas Borgen i sin præsentation på Vidensfestivalen, fortalte om sin ide om at samle alle der vil "gå til iværksætteri" og enten realisere de ideer eleverne havde udviklet på Vidensfestivalen eller andre ideer de brændte for, kom der i løbet af en time omkring 20 elever, der ville skrives op til et iværksætteri-hold. Det har siden spredt sig, så nu vil flere skoleelever også være med når holdet oprettes.

Se artikel ("[3_10 Flere Gymnasieelever fik smag for iværksætteri_Vidensfestival Om Verdensmål_SkiveFolkeblad29november2019](#)").

MULIGHEDER MED FOKUS PÅ FN'S VERDENSMÅL

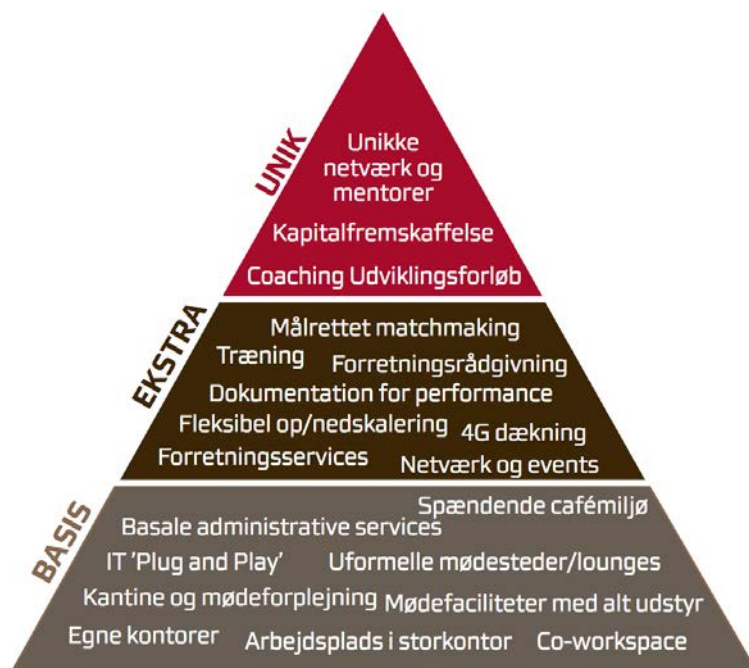
Frascati projektets undersøgelser og afprøvninger viser, at det generelle og nuværende uddannelsessystem og traditionelle organisationer har svært ved at ændre struktur og fokus, da de ikke overordnet måler og belønner den nødvendige adfærd for omstilling til FN's Verdensmål. Derfor er der behov for nye tværgående cowork og innovationsmiljøer, hvor det fælles formål er at innovere inden for FN's Verdensmål.

Frascati projektets dokumenterede afprøvninger med fokus på FN's Verdensmål viser, at der er potentiale for et fælles cowork-innovationsmiljø med fokus på FN's Verdensmål på tværs af uddannelse, erhverv, kommune og borgere. Afprøvningerne har givet fælles erfaringer på, hvordan inspiration, viden og erfaring kan strømme på tværs af fødekæden fra skole til erhverv og mellem organisationer i et lokalt netværkssamfund. Hvis de tværgående handlinger fremadrettet kunne fortsætte under samme tag, kunne det potentielt resultere i nye innovative løsninger, nye start-ups, nye organisationer og nye fællesskaber på tværs, der potentielt kan inspirere nationalt og globalt.

FRA GLOBAL OG NATIONAL LÆRING TIL LOKALT INDHOLD

Ud fra ovenstående betragtning samt læring fra de eksisterende besøgte cowork spaces og innovationsmiljøer samt de globale tendenser (der beskrives i vidensprodukt 1 og 2), kan den indsigt stilles op imod understående model (se figur 2) om værdiskabende service i

[Fremtidens inkubator](#). Den nederste del af pyramiden "basis" viser Resultater fra [erhvervs-analyse](#) af Skive som Skiveegnens- Erhvervs og Turistcenter (SET) fik lavet, at et miljø kun med "basis" ikke er dækkende nok for hvad erhvervet i Skive Kommune ønsker. Der skal bygges oven på til niveauet over, der hedder "ekstra" og potentielt til det øverste niveau i pyramiden, der hedder "unik". For at opnå et unikt miljø med de forventede services, skal der være unikke netværk og mentorer, kapitalfremskaffelse og coaching/udviklingsforløb, som det fremgår af pyramidemodellen herunder. (Se figur 2)

Figur 2 Værdiskabende service

Unikke netværk og mentorer

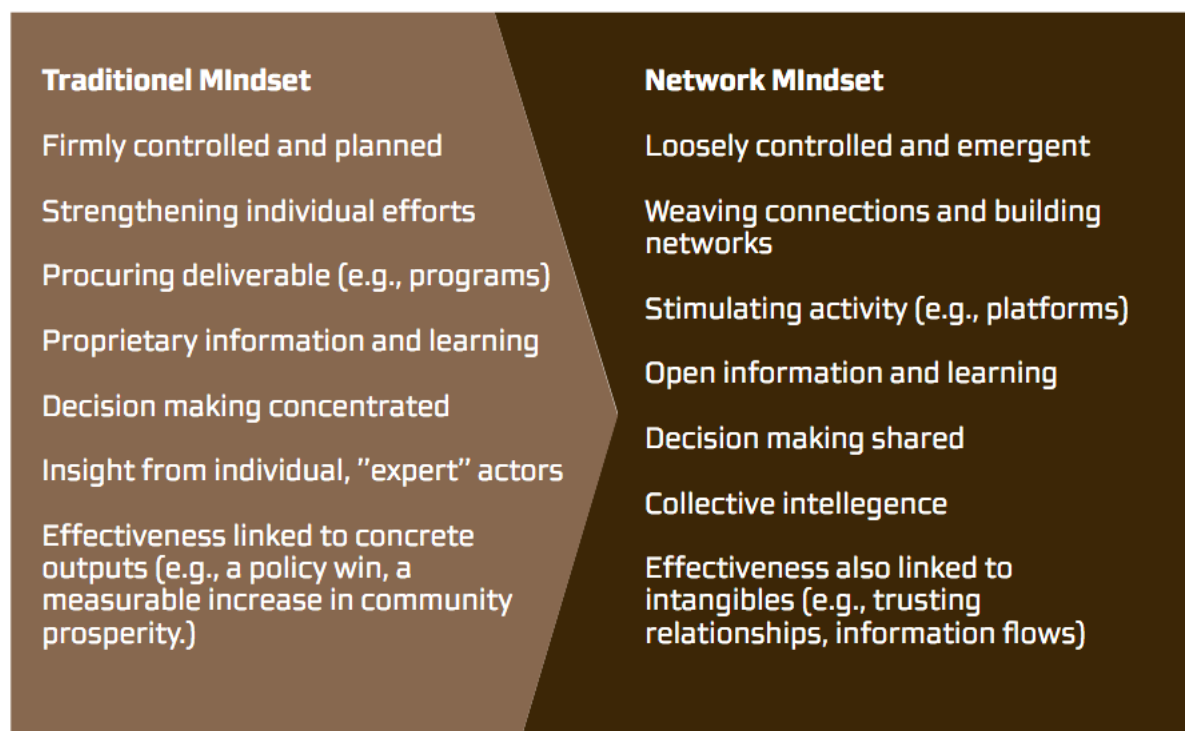
VerdensmålSkive netværket er et unikt netværk, hvor der allerede er flere kompetencer og ressourcepersoner der fungerer som mentorer - og inden for deres netværk er der adgang til specialister, der er førende på området.

Kapitalfremskaffelse

Da FN's Verdensmål, klima og grøn omstilling står højt på den nationale dagsorden og der investeres i at finde løsninger hertil, kommer der flere muligheder for kapitalfremskaffelse til dette formål. Flere fonde og investeringsselskaber prioriterer projekter eller virksomheder der forholder sig til FN's Verdensmål og bæredygtighed.

Coaching/udviklingsforløb

Coaching og udviklingsforløb inden for FN's Verdensmål kan sammensættes af allerede eksisterende organisationer eller ressourcepersoner, der har kompetencerne hertil og i forvejen udbyder det – og hvis der er viden eller erfaringer, der ikke forefindes på egnen, findes det inden for disses netværk. Coaching kan inden for traditionel mindset tænkes som en til en, at en person coacher en anden, men med et netværksmindset, kan det ses som, at en organisation, der er kommet langt, kan coache en anden, der gerne vil i gang og inspireres ved at være tilstede i et fælles cowork-innovationsmiljø – dette er et eksempel på et netværkssamfund understøttet af kollektiv intelligens, som beskrives på modellen herunder fra rapporten [Fremtidens inkubator](#). (Se figur 3)

Figur 3, Netværksmodeller

Det overordnede globale/nationale HVORFOR

For at sætte Verdensmålene øverst som det overordnede formål for et innovationsmiljø, vil der automatisk opstå et tværgående behov - ingen kan agere ud fra verdensmålene alene, det kræver samarbejde og partnerskaber på tværs (Verdensmål 17, partnerskab for handling). Formålet er større end den enkelte del/organisation alene. Det primære er derfor at innovere ud fra Verdensmålene og dernæst HVORDAN, HVOR og med HVEM/hvilke kompetencer, der er behov for, for at kunne realisere det.

Cowork-innovationsmiljøets lokale HVORFOR

Globale udfordringer – til lokale løsninger. Det er det, Skiveegnens styrkeposition har været de sidste 50 år, og som gør, at der er noget stærkt at bygge videre på. De, der enten har viden, erfaring, motiv, mandat eller midler i forhold til både det overordnede HVORFOR og innovationsmiljøets HVORFOR, vil blive tiltrukket til innovationsmiljøet – også ud over kommunegrænsen.

Cowork-innovationsmiljøets HVORDAN

I Spinderihallerne i Vejle er deres innovationsmiljø synligt i deres brand. Det er oplagt for Skiveegnens brand Rent Liv 2,0, der fremadrettet vil fokusere på at få skabt involvering og ejerskab til brandet via de tre nye fokusområder sammensat i denne sætning "Grøn handling i fællesskaber og for en egn i balance". De grønne handlinger er affødt af egnens erhvervsmæssige styrkeposition GreenLab. Læren fra Spinderihallerne i Vejle er, at det er vigtigt, at man som borger, besøgende, ansat, studerende, elev mv. kan komme ind i de fællesskaber, blive inspireret af hinanden og være med til at skabe, i Skives tilfælde skabe grønne handlinger.

Cowork-innovationsmiljøets HVEM

Når vi fokuserer på FN's Verdensmål, så er det alle, der skal bidrage, verdensmålene er ikke kun for de få. Hvis vi skal nå i mål med FN's Verdensmål skal alle bidrage derfra, hvor de er. Værktøjsskassen til, hvordan vi skal nå målet med FN's Verdensmål, er ikke fuldt ud opfundet endnu. Derfor kan vi ikke sidde i egen organisation og regne den ud. Det er med garanti ikke en kendt lineær proces og derfor kræver det eksperimenter, nysgerrighed på, hvad og hvordan andre gør, opdyrkning af synergieffekter og helt nye partnerskaber – og hvem ved, hvor inspirationen kommer fra (et skoleprojekt, en iværksætter, en virksomhed, en forening, en uddannelse, en afd. i kommunen mv)? Derfor bliver et mindre samfund som Skive nødt til at tænke på tværs af fødekæderne, organisationerne og de kompetencer, der allerede findes på egnen og som i forvejen er inspiratorer omkring FN's Verdensmål og grønne handlinger.

Se vidensprodukt ("4 Synergier og potentialer i et fælles innovationsmiljø baseret på FN's Verdensmål").

Referencer til anvendte billeder

VerdensmålSkive netværket

<https://www.facebook.com/VerdensmaalSkive/>

Figur 2 og 3

<https://interreg-oks.eu/webdav/files/gamla-projektbanken/se/Material/Files/Kattegat/Skagerrak/Dokumenter+projektbank/InkubatorMatch%20Fremtidens%20Inkubator.pdf>

SAMLET KILDELISTE FOR ALLE FEM VIDENSPRODUKTER

BØGER

- Belling, L. & Frandsen, L. (2017). *Bæredygtig dannelse; skitser til en empatisk verden*. Frederikshavn: Dafolo.
- Duus, G., Husted, M., Kildedal, K., Laursen, E. & Tofteng, D. (2014). *Aktionsforskning; en grundbog*. Samfundslitteratur.
- Hansen, E. & Jensen, B. E. (2018). *Lokal ledelse - lokal vækst; Når steder og mennesker skaber forandring og udvikling*. København: Gyldendal Business.
- Hildebrandt, S. (2016). *Bæredygtig global udvikling*. København K: Jurist- og Økonomforbundets Forlag.
- Hildebrandt, S. (2017). *Verdensmålene; vor største mulighed og udfordring*. Viborg: Systime.
- Kristiansson, M. R. (2018) *Entreprenør; proces- projekt*. Bosnia & Herzegovina: Hans Reitzels Forlag.
- Ryan, R. M. & Deci E. L. (2017) *Self- determination theory; basis psychological needs in motivation, development, and wellness*. New York: The Guilford Press.
- Sandberg, J. (2019) *Come Together; Fællesskaber i Danmark*. København: Strandberg Publishing.
- Sprogøe, J., Davidsen, M. H., & Boelsmand, J. (2018). *Begribe og Gøre; innovation og entreprenørskab i et professionsperspektiv*. Frederiksberg C: Frydenlund Academic.
- Vonder Recke, A., Harlev, J., Hansen, S., M. & Thomsen, P. W. (2017) *#Youngster; 5 dogmer til at tiltrække og fastholde Millennials*. København: BoD – Books on Demand.

ARTIKLER

- Alfatsen, A., Brandstrup, M & Mørk, J. (2019). *Partnerskaber på tværs er sektorer er altafgørende for en bæredygtig fremtid*. Altinget Debat. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.altinget.dk/civilsamfund/artikel/debat-partnerskaber-paa-tvaers-af-sektoer-er-altafgoerende-for-en-baeredygtig-fremtid>
- Andersen, F. (2019). *Sådan leder du mod verdensmålene*. Mandag Morgen; Uafhængigt innovationshus. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.mm.dk/artikel/saadan-leder-du-mod-verdensmaaleene>
- Dalgas, K. (2018). *Investorer presser virksomheder til bæredygtighed*. Mandag Morgen; Uafhængigt innovationshus. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.mm.dk/artikel/investorer-presser-virksomheder-til-baeredygtighed>

- DI Business Nyheder. (2019). *Unge vil have ledere med holdninger; og handling bag ordene*. DI business. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.danskindustri.dk/di-business/arkiv/nyheder/2019/10/unge-vil-have-ledere-med-holdninger--og-handling-bag-ordene/>
- DI Business Nyheder. (2018). *Store virksomheder vil i seng med iværksættere*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.danskindustri.dk/di-business/arkiv/nyheder/2018/9/store-virksomheder-vil-i-seng-med-iværksættere/>
- Gandini, A. (2015). *The rise of coworking space; A literature review*. Ephemera; theory & politics organization.
- Grinsted, T. S., Læssøe, J., Blincoe, K. & Matikainen, O. (2017). *Debat: Uddannelser skal drive FN's Verdensmål frem*. Altinget: Forskning. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.altinget.dk/forskning/artikel/debat-uddannelser-skal-drive-fns-17-baeredygtigheds-maal-frem>
- Hesseldahl, P. (2018) *Co-working spaces er blevet big business*. Mandag Morgen; Uafhængigt innovationshus. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.mm.dk/next/artikel/co-working-spaces-er-big-business>
- Hesseldahl, P. (2018). *Når virksomheden ikke længere er rammen om arbejdet*. Mandag Morgen; Uafhængigt innovationshus. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.mm.dk/artikel/naar-virksomheden-ikke-laengere-er-rammen-om-arbejdet>
- Hesseldahl, P. (2018). *Samarbejde som livsstil; Co-working-industrien boomer*. Mandag Morgen; Uafhængigt innovationshus. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.mm.dk/next/artikel/samarbejde-som-livsstil-co-working-industrien-boomer>
- Hildebrandt, S. (2019). *Det er de "bløde" kriterier der skal redde verden*. Mandag Morgen; Uafhængigt innovationshus. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.mm.dk/artikel/det-er-de-bloede-kriterier-der-skal-redde-verden>
- Hildebrandt, S. & Richardson, K. (2019). *Jo, verdensmålene må gerne styre universiteternes forskning*. Mandag Morgen; Uafhængigt innovationshus. Analyser og ny viden. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.mm.dk/artikel/selvfoelgelig-skal-universiteterne-omfavne-verdensmaalene>
- Kampmann, A. (2019). *Vi skal vise virksomhederne, hvad det er for nogle steder, vi gerne vil arbejde*. Strategi og ledelse. CSR.dk – Forum for bæredygtig forretning. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://csr.dk/%E2%80%9Dvi-skal-vise-virksomhederne-hvad-det-er-no-gle-steder-vi-gerne-vil-arbejde%E2%80%9D>
- Kereluik, K., Mishra, P., Fahnoe, C. & Terry, L. (2013). *What knowledge is of most worth; Teacher knowledge for 21st century Learning*. ISTE (International Society for Technology in Education)
- Tulgan, B. & RainmakerThinking Inc. (2013). *Meet Generation Z; The second generation within the giant "Millennial" cohort*. RainmakerThinking Inc.

WEB OG BLOG

AAU Match. (2016). *Quadro Helix er vigtig i arktis*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.match.aau.dk/inspiration/aau-matchmaker/artikelliste/vis/quadro-helix-er-vigtig-i-arktis.cid341731>

Buré, C. (2018). *From Designing in Teams to Designing in Networks (and Why it Matters)*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://medium.com/age-of-awareness/miekevanderbijl-from-designing-in-teams-to-designing-in-networks-d3e494fd3438>

FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling (2019). Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.verdensmaalene.dk/>

Guacan, R. (2018): *Hvad er et coworking space?* Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://symbion.dk/blog/hvad-er-et-coworking-space/>

King, S. (2017). *Coworking Is Not About Workspace; It's About Feeling Less Lonely*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://hbr.org/2017/12/coworking-is-not-about-workspace-its-about-feeling-less-lonely>

Ungdomsbyen kurser c/o Global Platform (2019). Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://ungdomsbyen.dk/kurser/fns-17-verdensmaal/>

Verdensmålene. (2019). Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.verdensmaal.org/>

RAPPORTER, ANALYSER OG PUBLIKATIONER

Berthelsen, U. D. (2013). *21st Century Skills; Om det 21. århundredes kompetencer – fra arbejdsmarkedspolitik til allemandseje*. Nationalt Videnscenter for Læsning. Samfundslitteratur. Lokaliseret d. 21. december 2019 på https://www.videnomlaesning.dk/media/2080/21st-century-skills-ulf-dalvad_berthelsen.pdf

Dansk Arkitekturcenter & Rambøll Management Consulting. (2019). *Baseline for the Global Goals in Denmark*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://realdania.dk/publikationer/faglige-publikationer/baseline-for-the-global-goals-in-denmark>

Deloitte. (2017). *Kommuner kan skabe lokal udvikling med FN's Verdensmål*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/dk/Documents/public-sector/Downloads/FN%27s%20verdensm%C3%A5l%20i%20kommunalt%20perspektiv_2.pdf

Global Sustainable Development Report. (2019). *The future is now; Science for achieving sustainable development*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/24797GSDR_report_2019.pdf

Interreg, Gemba, Region Midtjylland, Kask & The European Union. (2004). *Fremtidens incubator; en guide til værdiskabelse i forsker- og udviklingsparkers inkubationsaktiviteter*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://interreg-oks.eu/webdav/files/gamla-projektbanken/se/Material/Files/Kattegat/Skagerrak/Dokumenter+projektbank/Inkubator-Match%20Fremtidens%20Inkubator.pdf>

IRIS Group. (2018). *Resultater fra erhvervsanalyse af Skive*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.skiveet.dk/wp-content/uploads/2018/09/IRIS-Group-pr%C3%A6sentation-af-resultater-fra-erhvervsanalyse-Underdirekt%C3%B8r-Anders-Asboe-Christensen.pdf>

Regeringen (2017). *Handlingsplan for FN's verdensmål; Danmarks opfølgning på FN's verdensmål for bæredygtig udvikling*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.regeringen.dk/publikationer-og-aftaletekster/handlingsplan-for-fns-verdensmaal/>

World Economic Forum. (2019). *The Global Risks Report 2019; 14th Edition*. Lokaliseret d. 21. december 2019 på <https://www.weforum.org/reports/the-global-risks-report-2019>

EMPIRI

DIALOG, INTERVIEWS OG UDVIKLINGSMØDER MED EKSTERNE VIDENSPERSONER/INSTITUTIONER:

Globale Megatrends, Institut for Fremtidsforskning, Ph.d. Thomas Geuken
FN's Verdensmål, AAU, Ph.d. Michael Søgaard Jørgensen
FN's Verdensmål og cirkulær økonomi, Region Midtjylland, Hanne Juel
Cocreation, Ph.d. Stine Degnegaard,
Entreprenørskab, Ph.d. Michael Rene Kristiansson

BESØGTE COWORK SPACES OG INNOVATIONSMILJØER

Godsbanen, Århus
Innovatorium, Herning
Pakhuset, Kolding
Spinderihallerne, Vejle
BloxHub, København
Compas, Hedensted
Slagterigrunden, Holstebro
Arsenalet, Viborg
EON Reality, Viborg
Dokk1, Århus.
Oodi Helsinki Centralbibliotek

DIALOG, INTERVIEWS OG UDVIKLINGSMØDER MED LOKALE VIDENSPERSONER/INSTITUTIONER:

Skive Kommune herunder:

Erhvervs- og Arbejdsmarkedsudvalget Skive Kommune

Kultur- og Familieforvaltningen - Læringsambassaden, skoledagtilbud, Skive Biblioteket, Ungdomsskolen Skive.

Teknik, Miljø & Udvikling – Kommunikation, Udvikling & Erhverv, Energibyen

Skole/uddannelser herunder:

VIA University College, Erhvervsakademi Dania, Skive College, Skive Gymnasium, Elevrådsformænd fra alle kommuneskoler i Skive kommune.

Erhverv herunder:

Skiveegnens Erhvervs- og Turistcenter (SET)

Virksomheder fra VerdensmålSkive netværket

Virksomheder og iværksættere der arbejder med cirkulær økonomi og FN's Verdensmål

Deltagere på tværs af kommune, erhverv, uddannelse og borgere der deltog i arrangementer

Frascitiprojektet arrangerede eller bidrog til 2018 og 2019.